

S. Sayısı : 176

Balya - Karaaydın madenleri kiralama ve işletme şirketinin getireceği mayi madeni mahrukatın gümrük ve muamele resminden istisnasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/230)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/1627

26-V-1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Balya - Karaaydın şirketinin getireceği mayi madeni mahrukatın resimsiz geçirilmesi hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 23-V-935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe lâiyhası

1930 senesinden beri çinko ve kurşun fiyatlarının mütemadiyen düşmesi, Balya - Karaaydın simli kurşun, çinko madenlerini iktisaden göğüs gerilmesi müşkül vaziyete sokmuş, 1932 senesinde çalışamaz bir hale gelen maden, 3-1-932 tarihinde tescil edilen bir kiralama akdile Balya - Karaaydın madenlerini kiralama ve işletme şirketinin idaresine geçmiştir. Madenin, Hükümet yardımı olmadan işleyemeyeceği, daha evvelden belirmiş bir hakikat olduğundan 14-12-1931 tarihli ve 1895 numaralı kanunla, Hükümet Balya - Karaaydın madenlerinde kullanılmak üzere hariçten getirilen gazoillerin gümrük ve muamele vergisinden muaf tutulmasını temin etmiştir. Bu kanunun tatbikine başlandığı, mezkûr tarihten itibaren de kurşun ve çinko fiyatlarında lehde bir değişiklik olmadığından, meriyet müddeti 21-12-1934 tarihinde bitmiş olan kanunun hükmü, 23-12-1934 tarihli kanun ile 1934 malî senesi nihayetine, yani 31-5-1935 tarihine kadar uzatılmıştır.

Kurşun ve çinko fiyatlarının mütemadiyen düşmesi, hükümetin gösterdiği himayeyi idame etmesini icab ettirecek derecededir. Esasen balya - Karaaydın madenlerinin, iktisadî zaruretle kapatılması halinde muamele ve gümrük resimlerinden muaf ithali istenen mayi mahrukat, %90 ı itibarile ithal edilemeyeceğinden Hazinesinin kayda şayan müsbet bir varidat olmayacaktır.

Ancak, ithal edilen mayi mahrukatın munhasıran Balya-Karaaydın kiralama şirketinin diesel ve semi diesel motörlerinde yakılmasını murakabe için, kanun lâiyhasının ikinci maddesindeki tedbirler derpiş edilmiştir.

İlişik lâiyhanın kanunlaşdırılması ile Balya - karaaydın madenlerinin, muayyen bir hacimde faaliyetine imkân bahş edileceği ve bu suretle memleket iktisadiyatına, değerli bir hizmet yapılmış olacağı düşünülmektedir. Bu mülâhazalara dayanarak sunulan lâiyhanın kabulüne aid muamelenin yapılması temenni olunur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Karar No. 101
Esas No. 1/230

7 - VI - 1935

Yüksek Reisliğe

Balya - Karaaydın şirketinin getireceği mayi madeni mahrukatın resimsiz geçirilmesine dair olup Başbakanlığın 26 - V - 1935 tarih ve 1627 sayılı tezkeresiyle Yüksek Kamutaya sunulmuş olan kanun lâiyhası encümenimize verilmiş olmakla İktisad bakanı Celâl Bayar ve Gümrük ve inhisarlar vekâleti Müsteşarı bulunduğu halde okundu ve konuşuldu:

Hükümetin esbabı mucibesinde serdolan mütaleayı varid gören encümenimiz kanun lâiyhasını esas itibarile kabul etmekle beraber muafiyet için tesbit edilen müddeti 3 sene olarak mutlak surette zikretmekten ise bu müddetin azamî had olarak gösterilmesini ve bu müddet zarfında hariçten getireceği mayi madeni mahrukatın gümrük resminden ve muamele vergisinden muaf tutulabileceği yolunda tadilini ve bu gün zarara işlemesi hasebile bu muafiyete mazhar kılman bu madenlerin dünya fiatleri düzeldiği ve madenler kârla

işlemeğe başladığı zaman da muafiyetten istifade etmeleri caiz olmayacağından bu zaman hüül edince muafiyetin kaldırılması maksada uygun görüldüğünden lâiyhaya bunu temin edecek şekilde bir madde ilâvesini muvafık görmüş ve lâiyhada bazı değişiklikler yapmıştır.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	Sırrı Day
Kâtib		
Istanbul	Çorum	Diyarbakir
F. Öymen	M. Cantekin	R. Bekit
Gümüşane	İzmir	Kayseri
D. Sakarya	K. İnanç	N. Kerven
Manisa		Muş
T. Türkoğlu		Ş. Çiloğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Balya - Karaaydın madenleri kiralama ve işletme şirketinin getireceği mayi madenî mahrukatın gümrük ve muamele resminden istisnasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Balya - Karaaydın madenleri kiralama ve işletme şirketinin, mezkûr madenlerdeki diesel ve semi diesel motörlerinde muharrik olarak yakılmak üzere, hariçten getireceği mayi mahrukat, 1935 malî senesi başlangıcından itibaren, 3 sene müddetle gümrük resminden ve muamele vergisinden muaftır.

MADDE 2 — Birinci madde mucibince ihtiyac nisbetinde ithal edilecek mayi madenî mahrukat, gümrüklerden nakliye tezkeresiyle maden mahalline nakledilecek ve bu suretle ithal ve naklolunan miktarların madende sarfedildiğini mübeyyin olarak Balıkesir valiliğinden alacak vesika, nakliye tezkeresi tarihinden itibaren nihayet dörd ay içinde müessese tarafından, alâ-kadar ithal gümrük idaresine verilecektir. Müddeti zarfında vesikası verilmeyen mayi madenî mahrukat hakkında kaçak muamelesi tatbik olunacaktır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanun ahkâmını icraya İktisad ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

23 - V - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Ab. Özmen	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Balya - Karaaydın madenleri kiralama ve işletme şirketinin mezkûr madenlerdeki dizel ve sömi dizel motörlerinde muharrik olarak yakılmak üzere, hariçten getireceği mayi medanî mahrukat, 1935 malî yılı başlangıcından itibaren 3 seneye kadar gümrük resminden ve muamele vergisinden muaf tutulabilir.

MADDE 2 — Hükûmetin maddesi aynen.

MADDE 3 — Bu muafiyet istihsal ve satış fiyatlarına nazaran Balya - Karaaydın madenlerinin kârla işlemeğe başladığı zamana kadar ca-ridir.

MADDE 4 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen.